

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 16. marts 2010
Kontor: Det Internationale
Kontor
Sagsbeh: Helga Lund Laursen
Sagsnr.: 2009-3070-0148
Dok.: HLL40168

GRUNDNOTAT

vedrørende forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1104/2008 af 24. oktober 2008 om overgang fra Schengeninformationssystemet (SIS 1+) til anden generation af Schengeninformationssystemet (SIS II) og forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets afgørelse 2008/839/RIA om overgang fra Schengeninformationssystemet (SIS 1+) til anden generation af Schengeninformationssystemet (SIS II)

KOM(2009) 508

KOM(2010) 15

Resumé

Forslagene til ændring af retsakterne om overgang fra det nuværende Schengen-informationssystem (SIS 1+) til anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) har til formål at forhindre, at overgangsretsakterne udløber, før det er teknisk muligt at overgå til SIS II. Endvidere tager forslagene sigte på at sikre fleksibilitet i tilfælde af, at det bliver nødvendigt at overgå til en alternativ løsning i stedet for SIS II. Herudover formaliseres rammerne for det globale programstyringsråd (Global Programme Management Board) (GPMB), der står for forvaltningen og koordineringen af SIS II-projektet. Forslagene vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslagene vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser af betydning. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslagene. Danmark er positiv over for forslagene.

1. Baggrund

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet, SIS), der ved hjælp af elektronisk

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

søgning giver nationale myndigheder adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen.

Ved to retsakter vedtaget i 2001 (forordning 2424/2001 og rådsafgørelse 2001/886/RIA) fik Kommissionen til opgave at udvikle anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II). Baggrunden for ønsket om et nyt system var navnlig, at SIS blev anset for teknisk forældet og for at mangle den kapacitet, som er nødvendig for at imødekomme fremtidige behov for intensivering af det europæiske politisamarbejde, herunder med de nye EU-medlemsstater.

Siden 2001 er der vedtaget to retsakter om oprettelse, drift og brug af anden generation af SIS II (forordning 1987/2006 og rådsafgørelse 2007/533/RIA). De bestemmelser i forordningen og rådsafgørelsen, som skal erstatte de gældende regler om SIS i Schengen-konventionen, finder først anvendelse fra et tidspunkt, som fastsættes af Rådet, efter at forskellige betingelser om tekniske foranstaltninger, test mv. er opfyldt.

Før sådanne datoer fastsættes, skal brugerne af det nuværende system (SIS 1+) teknisk være overgået til SIS II. Den retlige ramme for denne overgang er fastlagt i forordning 1104/2008 og rådsafgørelse 2008/839/RIA. De to retsakter er i alt væsentligt identiske. Behovet for to retsakter skyldes, at Schengen-samarbejdet berører både den tidligere 1. og 3. søjle. Kommissionen har ved fremsættelsen af forslag til ændring af de to retsakter valgt at bibeholde den todelte struktur, således at der fremsættes et ændringsforslag til hver af de eksisterende retsakter.

Det har imidlertid vist sig, at den tidsplan, der gælder for disse retsakter, herunder navnlig retsakternes udløbsdato (30. juni 2010), ikke længere er realistisk. For at undgå at retsakterne udløber, før overgangen til SIS II kan ske, fremsatte Kommissionen den 1. oktober 2009 forslag til ændring af retsakterne (KOM(2009) 508 og KOM(2009) 509)

Med Lissabon-traktatens ikrafttræden den 1. december 2009 bortfaldt imidlertid KOM(2009) 509 vedrørende ændring af rådsafgørelse 2008/839/RIA, mens KOM(2009) 508 vedrørende ændring af forordning 1104/2008 blev opretholdt.

Kommissionen har derfor fremsat et nyt forslag til ændring af rådsafgørelse 2008/839/RIA, således at ændringerne kan vedtages af Rådet inden retsakternes udløb den 30. juni 2010.

Lissabon-traktaten

Med Lissabon-traktatens ikrafttræden overførtes det mellemfolkelige samarbejde om politi og strafferet til det overstatslige samarbejde om retlige og indre anliggender efter reglerne i TEF afsnit IV (tredje del, afsnit V, i ”Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde”, TEUF).

Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-traktaten, finder dermed anvendelse på forslagene.

Ifølge protokollens artikel 1 deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, bindende for eller finder anvendelse i Danmark (”retsforbeholdet”).

Retsakter på området for politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager, der er vedtaget inden Lissabon-traktatens ikrafttræden, er derimod fortsat bindende for og finder anvendelse i Danmark (på mellemfolkeligt grundlag). Det gælder bl.a. rådsafgørelse 2001/886/RIA af 6. december 2001 om udviklingen af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) og rådsafgørelse 2007/533/RIA af 12. juni 2007 om oprettelse, drift og brug af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II).

I det omfang Rådet fremover træffer foranstaltning om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i TEUF, tredje del, afsnit V, træffer Danmark i henhold til protokollens artikel 4 inden seks måneder foranstaltning om, hvorvidt Danmark vil gennemføre denne foranstaltning i dansk lovgivning. En dansk beslutning herom vil skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater (og associerede Schengen-lande).

2. Indhold

2.1. Forslaget til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1104/2008 af 24. oktober 2008 er fremlagt under henvisning til TEF, særlig artikel 66, mens forslaget til Rådets forordning om ændring af Rådets afgørelse 2008/839/RIA er fremlagt under henvisning til TEUF, særlig artikel 74. Baggrunden for, at der er fremlagt to separate forslag til

retsakter, er som nævnt, at Schengen-samarbejdet berører både det tidligere 1. og 3. søjle-samarbejde.

Der henvises i øvrigt til det anførte under pkt. 1 om betydningen af Lisabon-traktatens ikrafttræden.

2.2. Forslagene til forordning og rådsafgørelse har navnlig til formål at sikre, at de retlige rammer for overgangen fra SIS 1+ til SIS II kan forblive i kraft, til det er teknisk muligt at overgå til SIS II.

Forslagene indeholder ingen slutdato for overgangsretsakterne, idet det blot fastslås, at retsakterne er gældende indtil den dato, der fastsættes af Rådet angående overgang til SIS II. Ved ikke at indsætte en ny slutdato skabes den størst mulige fleksibilitet.

Forslagene indeholder endvidere en række ændringer vedrørende de tekniske aspekter af overgangen fra SIS 1+ til SIS II for at muliggøre overgangen til en alternativ teknisk løsning (SIS 1+RE), hvis det fulde SIS II må opgives.

Herudover tager forslagene sigte på at formalisere grundlaget for "Global Programme Management Board" (GPMB), der står for forvaltningen og koordineringen af SIS II-projektet. GPMB har indtil nu fungeret på uformelt grundlag, og de fremsatte forslag tilsigter ingen ændringer i den hidtidige kompetencefordeling mellem medlemsstaterne og Kommissionen. Det fremgår af forslagene, at udgifterne til GPMB afholdes over EU's almindelige budget.

3. Gældende dansk ret

De ændringer i lov om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen, som var nødvendige i forbindelse med vedtagelsen af rådsafgørelsen og forordningen om oprettelse, drift og brug af SIS II, blev gennemført ved lov nr. 521 af 6. juni 2007. De nødvendige ændringer i udlændingeloven blev gennemført ved lov nr. 1398 af 27. december 2008. Det fremgår af ændringslovene, at justitsministeren henholdsvis integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af de bestemmelser i ændringslovene, som gennemfører selve rådsafgørelsen og forordningens indhold. Dette vil ske, når Rådet har bestemt, at bestemmelserne i rådsafgørelsen og forordningen skal finde anvendelse og dermed erstatte de gældende bestemmelser i Schengen-konventionen om informationssystemet. Det bemærkes, at forordning 1104/2008 og rådsafgørelse 2008/839/RIA ("overgangsretsakterne") ikke krævede ændringer i dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslagene til ændring af retsakterne om overgangen til SIS II vurderes ikke i sig selv at have ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen har om nærhedsprincippet anført, at hovedformålet med den påtænkte handling (overgangen fra SIS 1+ til SIS II) ikke i tilstrækkeligt omfang kan opnås af medlemsstaterne enkeltvis, men bedre på fællesskabsplan.

Regeringen finder på det foreliggende grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt. Det bemærkes i den forbindelse, at hovedformålet med forslagene er at sikre overgangen fra et bestående informationssystem, der forbinder medlemsstaternes respektive myndigheder til dette systems afløser. Dette formål kan efter regeringens opfattelse – som også anført af Kommissionen – ikke i tilstrækkelig grad opnås af medlemsstaterne enkeltvis, men kræver handling på fællesskabsplan.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man positiv over for forslagene.

9. Orientering af andre af Folketingets udvalg

Grundnotatet sendes – ud over til Folketingets Europaudvalg – til Folketingets Retsudvalg.